№ исх: ДС-130 от: 27.03.2024

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ПАРЛАМЕНТІ МӘЖІЛІСІНІҢ
ДЕПУТАТЫ

ДЕПУТАТ
МАЖИЛИСА ПАРЛАМЕНТА
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

010000, Астана, Парламент Мәжілісі
20 __ жылғы «___»______________
№ ______________

010000, Астана, Мажилис Парламента
«___» ______________ 20 __ года

2024 жылғы 27 наурызда
жария етілді

Қазақстан Республикасының
Премьер-Министрі
О.А. Бектеновке

Депутаттық сауал

Құрметті Олжас Абайұлы!

Мемлекет басшысының 2023 жылғы 1 қыркүйектегі «Әділетті Қазақстанның экономикалық бағдары» атты Қазақстан халқына Жолдауында кен өндіру өнеркәсібі жақсы дамығаны, осы сала ұлттық экономиканың өсімін қамтамасыз ететін сенімді табыс көзі болып табылатынын атап өтті.

Мәселен, 2023 жылдың қорытындысы бойынша пайдалы қазбаларды өндіргені үшін салықтық төлемдер 10,6 трлн. теңгені құрады. Қазынаға бес мыңнан астам жер қойнауын пайдаланушыдан қаражат түсті.

Бұл ретте Мемлекет басшысы геологиялық барлауға ерекше назар аударды.

2018 жылы минералды-шикізат базасын толықтыру мақсатында тау-кен секторын басқару бойынша жаңа заңнама қабылданды. Алайда, ол толық жұмыс істемеді.

Бүгінгі таңда Қазақстанның пайдалы қазбаларының мемлекеттік балансы аясында 9 мыңнан астам кен орны тіркелген. Олардың ішінде 348 кен орны мұнай, газ және конденсатты қамтитын көмірсутектерге жатады. Сондай-ақ, 958 қатты пайдалы қазбалардың кен орны және 3 мыңнан астам кең таралған пайдалы қазбаларының кен орны бар. Сонымен қатар, балансқа 4,5 мыңнан астам жер асты суларының кен орындары алынған.

Алайда, жаңа кен орындары бойынша жұмыс бірқатар себептерге байланысты қарқынды жүрмей жатыр. Олардың себептері:

Біріншіден, халықаралық тәжірибе көрсеткендей, көптеген елдерде қаржыландырудағы негізгі рөл салық салынбайтын тау-кен компанияларының пайдасына тиесілі. Инвестицияларды ынталандырудың арнаулы бағдарламалары бар.

27.03.2024 ЕСЭДО ГО (версия 7.23.0)

Екіншіден, геология саласында білікті кадрлардың жетіспеушілігі проблемасы өзекті болып отыр. Тәжірибелі геологтардың орташа жасы зейнеткерлікке жақын, ал оқуды жаңадан бітірген жас мамандар геологиялық барлау жұмыстарының ұлғаюынан туындаған өсіп келе жатқан сұранысты қанағаттандыру үшін жеткіліксіз.

Үшіншіден, геология және жер қойнауын пайдалану саласында цифрлық трансформацияның жеткіліксіздігі бар. Жекелеген шешімдерді ендіру кезінде көптеген процестер қағаз түрінде және адами фактордың әсері әлі де бар.

Жоғарыда айтылғандарға ескере отырып, мынадай мәселелерге назар аудару қажет деп санаймыз:

- мемлекеттік және жеке көздер арқылы жер қойнауын зерттеу бойынша жұмыстарды жеткілікті қаржыландыруды қамтамасыз ету, сондай-ақ геологиялық барлауға жеке компаниялардың инвестицияларын ынталандыру.
- жер қойнауын пайдаланушылардың жер дауларын шешудің бәріне тиімді жүйесін құру;
- ашық және сенімді инвестициялық стратегияларды әзірлеу және сақтау арқылы инвестициялық ортаның тұрақтылығын және геологиялық барлаудағы инвесторлардың құқықтарын қорғауды қамтамасыз ету;
- жер қойнауы туралы деректерді жинау, талдау және ұсыну үшін заманауи технологиялар мен цифрлық құралдарды ендіру арқылы геология және жер қойнауын пайдалану саласындағы цифрлық трансформация деңгейін арттыру;
- геология және жер қойнауын пайдалану саласында білікті кадрларды даярлау жөніндегі бағдарламаларды жүргізу, сондай-ақ инновациялық зерттеулер мен әзірлемелер үшін ғылыми-техникалық қолдауды қамтамасыз ету;
- тау-кен жұмыскерлерінің ерекше мәртебесін беру және олардың кәсіби рөлі мен маңыздылығын білдірту үшін тау-кен инженерлерінің ерекшелеп тұратын арнаулы киім нысанын енгізу мәселесін қарастыру.

Біз өз тарапымыздан осы процестерді заңнамалық қамтамасыз етуге жәрдемдесуге дайынбыз.

Құрметпен,

Қазақстан Республикасы
Парламенті Мәжілісінің депутаттары,
«AMANAT» партиясы фракциясының
мүшелері **Е. Әбдиев**
А. Қалықов

А.С. Жұмажанова
74-67-82

27.03.2024 ЕСЭДО ГО (версия 7.23.0)

№ исх: ДС-130 от: 27.03.2024

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ПАРЛАМЕНТІ МӘЖІЛІСІНІҢ
ДЕПУТАТЫ

ДЕПУТАТ
МАЖИЛИСА ПАРЛАМЕНТА
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

010000, Астана, Парламент Мәжілісі
20 __ жылғы «___»______________
№ ______________

010000, Астана, Мажилис Парламента
«___» ______________ 20 __ года

Оглашен 27 марта 2024 года

Премьер-Министру
Республики Казахстан
Бектенову О.А.

Депутатский запрос

Уважаемый Олжас Абаевич!

В послании Главы государства народу Казахстана «Экономический курс Справедливого Казахстана» 1 сентября 2023 года Глава государства отметил, что в Казахстане хорошо развита добывающая промышленность. Этот сектор выступает надежным источником роста национальной экономики.

Так, по итогам 2023 года налоговые выплаты за добычу полезных ископаемых составили 10,6 трлн тенге. В казну поступили средства от более пяти тысяч недропользователей.

При этом отдельное внимание Глава государства уделил геологоразведке.

В 2018 году в целях восполнения минерально-сырьевой базы было принято новое законодательство по управлению горнорудным сектором. Однако оно не заработало в полной мере.

На сегодняшний день, в рамках государственного баланса полезных ископаемых Казахстана, фиксируется более 9 тысяч месторождений. Среди них 348 месторождений относятся к углеводородам, что включает нефть, газ и конденсат. Также имеется 958 месторождений твердых полезных ископаемых и более 3 тысяч месторождений общераспространенных полезных ископаемых. Кроме того, на балансе учитывается более 4,5 тысяч месторождений подземных вод.

Однако работа по новым месторождениям идет недостаточно интенсивно по ряду причин.

Во-первых, международный опыт показывает, что во многих странах основная роль в финансировании приходится на прибыли горнодобывающих компаний, не облагаемые налогом. Существуют специальные программы стимулирования инвестиций.

27.03.2024 ЕСЭДО ГО (версия 7.23.0)

Во-вторых, проблема недостатка квалифицированных кадров в геологической отрасли остается актуальной. Средний возраст опытных геологов близок к пенсионному, а молодых специалистов, только что завершивших обучение, не хватает для удовлетворения растущего спроса, вызванного увеличением геологоразведочных работ.

В-третьих, имеет место недостаточная цифровая трансформация в сфере геологии и недропользования. При внедрении отдельных решений, многие процессы все еще имеют бумажных характер и находятся под влиянием человеческого фактора.

В связи с вышеизложенным считаем необходимым обратить внимание на следующие вопросы:

- обеспечение достаточного финансирования работ по изучению недр через государственные и частные источники, а также стимулирование инвестиций частных компаний в геологоразведку.
- создание эффективной системы разрешения земельных споров недропользователей, учитывающий интересы всех заинтересонанных сторон;
- обеспечение стабильности инвестиционной среды и защиты прав инвесторов в геологоразведке через разработку и соблюдение прозрачных и надежных инвестиционных стратегии;
- повышение уровня цифровой трансформации в сфере геологии и недропользования путем внедрения современных технологий и цифровых инструментов для сбора, анализа и представления данных о недрах;
- проведение программ по подготовке квалифицированных кадров в области геологии и недропользования, а также обеспечение научно-технической поддержки для инновационных исследований и разработок;
- рассмотреть вопрос о присвоении особого статуса горнорудных работников и введении формы, выделяющей горных инженеров, для подчеркивания их профессиональной роли и значимости.

Со своей стороны, мы готовы оказать содействие в законодательном обеспечении этих процессов.

С уважением,
депутаты Мажилиса Парламента
Республики Казахстан,
члены фракции партии «AMANAT» **Е. Абдиев**
А. Калыков

Жумажанова А.С.
74-67-82

27.03.2024 ЕСЭДО ГО (версия 7.23.0)